

“ХУДОЖНЄ ПРОЕКТУВАННЯ” – ЗАВЕРШАЛЬНА СКЛАДОВА РОЗРОБКИ НЕПЕРЕРВНОЇ ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНОЇ ОСВІТИ

В. В. Вдовченко, докт. філос. в галузі дизайну, с. н. с.

Спецкурс “Художнє проектування” (далі – СХП) для старшої школи розроблено як завершальну складову неперервної національної художньо-проектної освіти (далі – ННХПО), з дотриманням дидактичних принципів наступності та перспективність у навчально-методичних комплексах (основна школа “Основи дизайну” (далі – ОД), 5-9 кл. /2004, 2008/, старша профільна школа ОД, 10-12 кл./2008/, 10-11 /2005, 2010, 2017/, заклади вищої освіти (далі – ЗВО) “Методика викладання образотворчого мистецтва і дизайну”, 2006/). Курс може вивчатися для поглиблення профільного предмета ОД, 10-11 кл. /2017/ або як окремий курс. Варіанти курсу за кількістю годин і обсягом змісту: розширений – 70, базовий – 35, оглядовий – 17.

5 сфер життєдіяльності (далі – СЖ) охоплює більше 40 тисяч професій і структурно відповідає видам дизайну. Завданням ННХПО (пропедевтичний рівень, 5-7 кл. і допрофільний, 8-9 кл.), профільний – 10-11 кл.) є не професійне вивчення одного із видів дизайну, а знайомство з ХП у 6 видах дизайну в проектно-художній діяльності з метою умотивованого вибору найбільш привабливого виду дизайну для оволодіння ним на факультеті дизайну, випускаючій кафедрі у ЗВО. Означені вище завдання обумовили методичні особливості профільного навчання технологій за змістом СХП у старшій школі. Метою спецкурсу є: підготовка учнів за напрямом “Дизайн” у 6 видах дизайну для 5 СЖ: знакові системи – графічний дизайн (далі – ГД) та веб-дизайн (далі – ВД), людина – дизайн костюма (ДК), техніка – промисловий дизайн (далі – ПД), художні образи – дизайн середовища (далі – ДС), природа – ландшафтний дизайн (ЛД). ХП розглядається на: площинних об’єктах у ГД та ВД, об’ємних об’єктах у ДК та ПД, об’ємно-просторових об’єктах у ДС та ЛД. Ознайомлення і оволодіння учнями специфікою ХП у 6 видах дизайну умотивовано спрямує їх на обґрунтоване реальне життєве та професійне самовизначення для вибору подальшого напрямку навчання за обраним видом дизайну у ЗВО.

Завдання спецкурсу: поглиблений розвиток творчих художньо-проектних здібностей учнів; формування стійкої професійної орієнтації учнів під час оволодіння тематичною інформацією; виконання навчально-тренувальних вправ та практичних робіт, творчих проєктів для обраного виду дизайну у ХП; компетентне практичне оволодіння ХП у СЖ та відповідним до них видом дизайну; виховання

художньо-графічної культури під час виконання дизайн-проектів з площинного ХП в ГД та ВД, з об'ємного ХП у ДК, ПД та проектно-художньої культури старшокласника у об'ємно-просторовому ХП у ДС та ЛД; задоволення професійних уподобань на пропедевтичному рівні та обґрунтування подальших освітніх планів старшокласників у процесі поглибленого вивчення структури та сучасних потреб ринку праці із використанням ХП; диференціація та індивідуалізація навчальної діяльності учнів за видом ХП (об'ємне та об'ємно-просторове) у художньо-проектній навчальній діяльності.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА АПРОБАЦІЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВЗАЄМОДІЇ У СТАРШОКЛАСНИКІВ ПСИХОЛОГІЧНИХ КОМПОНЕНТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОЕКТНО-ХУДОЖНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*В. В. Вдовченко, докт. філос. в галузі дизайну, с. н. с.,
Л.М. Дзигаленко, канд. пед. наук,
вчитель технології ЗОШ №20 м. Вінниця*

Розробка старшокласниками проектного задуму у навчальних завданнях спецкурсу “Художнє проектування” (далі – СХП) здійснюється у трьох видах проектування: словесному, колірно-графічному і предметно-пластичному. Фіксація дизайнерського образу виконується учнями в процесі подання: тексту опису майбутнього виробу, декількох варіантів пошукових ескізів та пошукових макетів з легко оброблюваних матеріалів. Прикладні дослідження та експериментальна апробація підтвердили наукове положення: дизайнерська розробка буде найбільш ефективною за наявності креативного сприймання проектної ситуації для розробки, продуктивного комплексного застосування проектантом дизайнерського мислення, творчого художнього конструювання в образотворенні проектного рішення, з урахуванням видів відображення та сприйняття дизайну проекту на основі чуттєвого пізнання розробником та споживачем.

За результатами 20-річного фундаментального та прикладного дослідження, нами узагальнено означене вище теоретичне положення у моделі “Взаємодія у старшокласників психологічних компонентів навчальної проектно-художньої діяльності” (проф. Вдовченко В.В., 2019). Досліджено та експериментально апробовано у педагогічній практиці на експериментальних майданчиках Інституту педагогіки НАПН України синтез взаємовідповідності нижче означених складових.

1. Єдність і взаємодія трьох компонентів за типами мислення (за Мілеряном Є.О.): понятійного, образного, наочно-дійового.